

Prof. dr hab. Edward Kamiński (1911—1989)

Edward Kamiński, Prof. Dr. habil. (1911—1989). Obituary

30 kwietnia 1989 r. zmarł nagle w pełni sił twórczych prof. dr hab. Edward Kamiński, emerytowany Dyrektor Instytutu Użytkowania Lasu i Inżynierii Leśnej SGGW-AR w Warszawie.

Edward Kamiński urodził się w Warszawie w roku 1911. W marcu 1937 r. ukończył Wydział Leśny SGGW. W maju 1937 r. rozpoczął pracę w Zakładzie Żywicowstwa IBLP, a w roku następnym przeszedł do pracy w Zakładzie Użytkowania Lasu. W roku 1938 równocześnie z pracą rozpoczął studia chemiczne na Uniwersytecie Warszawskim. W sierpniu 1939 r. odbył praktykę z zakresu budowy dróg leśnych w Jugosławii. Stopień doktora nauk rolno-leśnych uzyskał na Wydziale Leśnym w Poznaniu 30 grudnia 1960 r., a doktora habilitowanego na tym samym Wydziale 30 września 1963 r. 3 października 1967 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a 1 czerwca 1973 r. — profesora zwyczajnego.

Okupację przeżył w Warszawie pracując dorywczo w różnych zakładach pracy. Związał się również z działalnością organizacji bojowej, która z czasem weszła w skład AK; w ramach działalności w ruchu oporu był przez dłuższy czas kierownikiem powielarni.

Po wyzwoleniu w roku 1944/45 pracował jako nauczyciel w Liceum w Wyszakowie n. Bugiem. W lipcu 1945 r. otrzymał skierowanie do pracy w Dyrekcji LP Okręgu Bałtyckiego w Szczecinku i 8 sierpnia 1945 r. został delegowany do przejęcia tartaków na terenie powiatu Trzcianka Lubuska, a następnie został kierownikiem tartaku i stolarni w Trzciance. 1 stycznia 1950 r. został mianowany dyrek-

torem ekonomicznym w Centralnym Zarządzie Przemysłu Leśnego, a w roku 1951 został dyrektorem Dyrekcji Budowy Zakładów Przemysłu Leśnego. Po rozwiązaniu tej dyrekcji w roku 1952 na wniosek władz SGGW zostaje przekazany do dyspozycji tej Uczelni. 1 września 1952 r. zostaje kontraktowym samodzielny pracownikiem naukowym oraz decyzją Ministra Szkolnictwa Wyższego zostaje Kierownikiem Katedry Użytkowania Lasu SGGW. Na tym stanowisku, uwzględniając zmiany organizacyjne, pozostawał do 30 czerwca 1980 r., kiedy przeszedł na emeryturę. Od listopada 1962 r. do marca 1964 r. był jednocześnie dyrektorem Instytutu Badawczego Leśnictwa.

W czasie pracy na Uczelni był również prodziekanem i dziekanem Wydziału Leśnego SGGW oraz prorektorem SGGW.

W swoim pracowitym życiu brał udział lub przewodniczył wielu komisjom wydziałowym, uczelnianym i ministerialnym. Był członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, Komisji Programowej. Brał czynny udział — na różnych szczeblach działania — w pracach organizacji politycznych i społecznych. Był członkiem różnych rad naukowych i rad naukowo-technicznych, Komitetu Nauk Leśnych PAN i Komitetu Redakcyjnego Sylwana.

W uznaniu osiągnięć w pracy otrzymał szereg odznaczeń, m.in. Order Sztandaru Pracy II kl., Kawalerski i Oficerski Krzyż Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, liczne odznaki honorowe organizacji społecznych, z którymi współpracował oraz nagrody jednostek nadrzędnych, w tym Nagrody Ministra za osiągnięcia naukowe i opracowanie technologii produkcyjnych.

Podkreślić należy szczególnie trzy główne osiągnięcia prof. Edwarda Kamińskiego. Pierwszym z nich jest uruchamianie polskiego przemysłu drzewnego i jego rozbudowa po zakończeniu wojny. W tym zakresie rozpoczął działalność na terenie powiatu Trzcianka Lubuska, gdzie przejmował zakłady przemysłu drzewnego, w znacznym stopniu zniszczone, ze zdekompletowaną załogą, w warunkach intensywnie działającego podziemia niemieckiego „Wilkołaków”. Obok normalnych obowiązków służbowych, musiał on wówczas zajmować się akcją osiedleńczą i przywracaniem ziem macierzy. Z ciężącego na nim zadania wywiązał się bardzo dobrze.

W uznaniu zasług i wiedzy fachowej został przeniesiony do Warszawy, gdzie włączono Go do organizowania od podstaw całego przemysłu leśnego. Szczególnie duże zasługi ma na polu budowy nowoczesnych zakładów płyt pilśniowych, których w okresie międzywojennym Polska nie posiadała. Bardzo dużą jego zasługą było również wybudowanie lub całkowita modernizacja podstawowych naszych tartaków.

Drugim bardzo dużym osiągnięciem prof. E. Kamińskiego było zorganizowanie od podstaw Katedry Użytkowania Lasu. W roku 1952, z chwilą gdy objął funkcję kierownika tej Katedry, była to jednostka praktycznie całkowicie pozbawiona aparatury, sprzętu, biblioteki, zatrudniająca trzech asystentów. Wiele zajęć dydaktycznych było prowadzonych przez pracowników innych wydziałów i uczelni, prace badawcze praktycznie nie były prowadzone. Dużym wysiłkiem w ówczesnych ciężkich czasach doprowadził do dobrego wyposażenia Katedry, zatrudnienia dobrych fachowców i rozpoczęcia zajęć dydaktycznych i badań naukowych na poziomie zyskującym uznanie placówek naukowo-dydaktycznych i naukowych w kraju i za granicą. Najlepszym dowodem dużych osiągnięć na tym polu jest wyodrębnienie się w kierowanej przez Niego Katedrze dwu nowych dyscyplin: ergonomii i ochrony pracy oraz mechanizacji prac leśnych. Rezultatem działalności na polu naukowym było opublikowanie ponad 250 prac oraz uzyskanie Nagrody Mi-

nistra za opracowanie technologii pozyskiwania drewna w Bieszczadach oraz technologii zwęglania drewna.

Trzecim bardzo dużym osiągnięciem prof. E. Kamińskiego, uzyskanym już po przejściu na emeryturę, było zorganizowanie i kierowanie specjalizacją zawodową inżynierów leśnictwa i przemysłu drzewnego; pełnił On honorowo funkcję Kierownika Komisji. Nie mając żadnych pierwowzorów do naśladowania, stworzył cały system działalności komisji od podstaw. Komisją tą kierował do ostatnich dni życia: przewodniczył posiedzeniu 28 kwietnia 1989 r., na dwa dni przed śmiercią.

Mimo przejścia na emeryturę prof. Edward Kamiński utrzymywał nadal z Katedrą żywe kontakty, zarówno na polu dydaktyki jak i badań naukowych. Ostatni wykład przeprowadził 13 kwietnia 1989 r. poświęcając go swojej pasji życiowej w ostatnich latach — ochronie środowiska leśnego, ze szczególnym uwzględnieniem pozyskiwania drewna.

Ostatnie posiedzenie naukowe, w którym wziął czynny udział 18 kwietnia 1989 r., poświęcone było opracowaniu symulacyjnych programów komputerowych do badań jakości technicznej surowca drzewnego.

Śmierć prof. dr hab. Edwarda Kamińskiego wytrąciła z naszego grona człowieka szczerze oddanego Polsce, polskim lasom, polskiej nauce, polskiej młodzieży. Wszyscy jego koledzy i współpracownicy odczuli nagle brak kogoś ważnego, odczuli lukę, którą nie łatwo będzie można wypełnić.

Spis ważniejszych publikacji prof. Edwarda Kamińskiego

1. Budowa anatomiczna drewna. Echa Leś. 1939 nr 28—29.
2. Ekonomiczne znaczenie mechanizacji pracy leśnej. Biul. Inf. Min. Leś. 1949 R. 2 nr 8—12.
3. Badania przemysłu leśnego w Planie 6-letnim. Przem. Drzew. 1950 R. nr 3.
4. Przemysł leśny w nowej organizacji. Przem. Drzew. 1950 R. 1 nr 1.
5. Drogi rozwoju mechanizacji pozyskania drewna w ZSRR. Sylwan 1953 R. 97 nr 6.
6. Jednoosobowe piły mechaniczne. Las Pol. 1953 nr 7.
7. Mechanizacja pozyskiwania drewna. Sylwan 1953 R. 97 nr 3.
8. Budowa i własności drewna; Mechaniczny i chemiczny przerób drewna; Przewodnik leśniczego. Praca zbiorowa pod red. E. Kamińskiego. Warszawa: PWRiL 1954.
9. Użytkowanie lasu. Część I — Uboczne użytkowanie lasu; Część II — Podstawowe wiadomości o drewnie. Warszawa: NOT-SITLiD 1955.
10. Rola klina przy ścinie mechanicznej. Sylwan 1956 R. 100 nr 6.
11. Wprowadzajmy do lasu cenne gatunki drzew. Sylwan 1957 R. 101 nr 9 (współautor).
12. Gospodarka leśna i drzewna w Jugosławii. Las Pol. 1958 nr 7.
13. Wytyczne działania SITLiD w zakresie leśnictwa i drzewnictwa (z referatu programowego na V Zjazd SITLiD). Las Pol. 1958 nr 3.
14. Przecinanie pasów życiowych w jednorocznym obiegu jako sposób podwyższenia efektywności żywicowania. Sylwan 1958 R. 102 nr 1.
15. Żywicowanie sosny przy użyciu chemicznych środków drażniących. Instr. tymczas. Warszawa: WCTN-NOT-SITLiD (współautor).
16. Żywicowanie przy użyciu chemicznych środków drażniących. Sylwan 1958 R. 102 nr 7.
17. Żywicowanie przy użyciu środków chemicznych w Związku Radzieckim. Las Pol. 1958 nr 12.
18. O działaniu chemicznych środków drażniących przy żywicowaniu. Las Pol. 1958 nr 10.
19. Żywicowanie w USA. Las Pol. 1958 nr 17.
20. Żywicowanie w Chinach. Las Pol. 1959 nr 11.
21. Nieco o rozwoju żywicowania we Francji. Las Pol. 1959 nr 12.
22. Śume i śumarstwo Polskie. Śum. List. 1959 God. 83 nr 8—9.
23. Słownik encyklopedyczny dla leśników, drzewiarzy i myśliwych. Warszawa: PWRiL 1959 (współautor).
24. Kształcenie wysoko wykwalifikowanych kadr dla leśnictwa i prze-

mystu drzewnego we Francji. Sylwan 1960 R. 104 nr 4. 25. Sposób nacinania drzew przy żywicowaniu chemicznym oraz nóż klamrowy do jego wykonywania. Patent nr 44330 z 7.6.1960. Urz. Pat. PRL. 26. Metody stosowania bodźców chemicznych przy żywicowaniu. Sylwan 1960 R. 104 nr 8. 27. Cited advantages of paste method in Poland. Naval Stores Review, New Orleans, February 8—9/66. 28. Żywicowanie chemiczne sosny. Instrukcja na kampanię 1960 r. Wyd. III. Warszawa: MLiPD, NZLP 1960 (współautor). 29. Sposób wytwarzania pasty do chemicznego żywicowania drzew oraz przyrząd do jej nanoszenia na nacięcia. Patent nr 44216 z 7.6.1960. Urz. Pat. PRL. 30. Wpływ żywicowania chemicznego na powstawanie niektórych wad drewna. Przem. Drzew. 1960 nr 11. 31. Odpady i drobnica leśna — niewykorzystana rezerwa surowca drzewnego. Las Pol. 1961 nr 20 (współautor). 32. Dynamika wycieku żywicy przy stosowaniu stymulatorów chemicznych. Warszawa: Dział Wyd. SGGW 1961. 33. Świeża karpina sosnowa — nowy surowiec do produkcji celulozy i kalafonii. Sylwan 1961 R. 105 nr 6. 34. Jak zużytkować karpinę sosnową? Las Pol. 1961 nr 17. 35. Rozwój postępu technicznego w państwowym gospodarstwie leśnym w latach 1961—1965. Sylwan 1961 R. 105 nr 5 (współautor). 36. Leśnictwo i drzewnictwo przed IV Kongresem Techników Polskich. Sylwan 1961 R. 105 nr 1. 37. Badania porównawcze wilgotności drewna sosny pospolitej nie żywicowanej i żywicowanej chemicznie. Zesz. Nauk SGGW, Les. 1962 nr 5 (współautor). 38. Kierunki rozwoju żywicowania w ZSRR. Post. Tech. Leś. 1962 nr 6. 39. Żywicowanie nadal na pierwszym planie w przemyśle żywicznym. Las Pol. 1962 nr 1. 40. Podkrzesywanie drzew. Post. Tech. Leś. 1963 nr 7. 41. Zależność bezpośrednich czasów pracy od parametrów obrobionego drewna sosnowego przy niektórych operacjach w trzebieżach. Sylwan 1964 R. 108 nr 1 (współautor). 42. Metodyka kooperacji leśnictwa z przemysłem drzewnym i gałęzi przemysłu drzewnego między sobą. Poznań: Wyd. ITD 1964 (współautor). 43. Badanie przydatności technicznej drewna sosnowego pozyskiwanego przez obalanie drzew z korzeniami. Pr. IBL 1965 nr 299 (współautor). 44. Fińskie korowarki do drewna okrągłego. Sylwan 1966 R. 110 nr 4 (współautor). 45. Główne użytkowanie lasu. T. II — Technologia pozyskiwania i przerobu drewna. Warszawa: Dz. Wyd. SGGW 1966 (współautor). 46. Główne użytkowanie lasu. T. I — Nauka o surowcu drzewnym. Warszawa: Dz. Wyd. SGGW 1966 (współautor). 47. Wydajność pracy przy żywicowaniu różnymi metodami. Sylwan 1967 R. 111 nr 11. 48. Przewodnik do ćwiczeń z ubocznego użytkowania lasu. Warszawa: Dz. Wyd. SGGW 1967 (redakcja). 49. Kiefernsummerfällung und Bläueschutz des gewonnenen Holzes. XIV IUFRO-Kongress 1967. München. 50. Pracochłonność pozyskiwania drewna małowymiarowego w cięciach selekcyjnych i liniowych. Pr. IBL 1968 nr 365 (współautor). 51. Ścinka letnia sosny i zabezpieczanie pozyskanego drewna przed sinizną. Pr. IBL 1968 nr 365. 52. Główne użytkowanie lasu. W pr. zbior. „Poradnik leśnika”; również redakcja całości. Warszawa: PWRiL 1970 r. 53. Nowa forma ćwiczeń terenowych dla studentów Wydziału Leśnego SGGW na terenie OZLP Przemysł. Las Pol. 1970 nr 7. 54. Leśnictwo 1969. Sylwan 1970 R. 114 nr 1. 55. Poradnik leśnika. Warszawa: SITLiD, PWRiL 1970 (współautor). 56. Poland's Forestry. World Wood 1968, 1970—1973, 1978, 1980—1982. 57. Wpływ częstości zbioru żywicy na wydajność przy żywicowaniu gospodarczym metodą klasyczną. Sylwan 1971 R. 115 nr 3. (współautor). 58. Comparative Study of Wood Moisture Content in Nontapped and Chemically-Assisted Tapped Pine Trees. Translated from Polish. Published for the U.S. Department of Agriculture and the National Science Foundation 1971 (współautor). 59. Investigations of the Stimulation of Pine Resin Exudation with Pastes. Translated from Polish. Published for the U.S. Department of

Agriculture and the National Science Foundation 1972. 60. Składnice drewna w gospodarstwie leśnym. Poznań: Wyd. AR 1972 (współautor). 61. Savrenem proces u eksploataciji šuma. Nar. Šumar 1972 R. 26 nr 5—7. 62. Kształtowanie się jakości tartacznego drewna iglastego. Sylwan 1972 R. 116 nr 2. 63. Szwajcaria, jej lasy i gospodarka leśna. Sylwan 1973 R. 117 nr 9. 65. Analiza wydajności pracy przy pozyskiwaniu drewna brygady roboczej w nadleśnictwie Z w 1972 r. Sylwan 1974 R. 118 nr 8 (współautor). 65. Nauka o surowcu drzewnym. Wyd. II zmienione i uzupełnione. Warszawa: Dz. Wyd. AR 1974. 66. Wydajność pracy przy pozyskiwaniu drewna w przedsiębiorstwie „Lasy Państwowe”. Sylwan 1974 R. 118 nr 3. 67. Światowa produkcja kalafonii i terpentyny. Las. Pol. 1974 nr 1. 68. Ulča a význam lesných ciest v procese tažby dreva w Polšku. Les. Čas. 1975 R. 21 č. 1. 69. Wood-based panel industry in Poland. World Wood 1975 Vol. 16 No. 8. 70. Produkcja drewna okrągłego i materiałów drzewnych w świecie i w Polsce w latach 1961—1972. Sylwan 1975 R. 119 nr 9. 71. Jakość i przydatność techniczna drewna sosnowego pozyskiwanego w czyszczeniach późnych. Zesz. Nauk. SGGW-AR, Leś. 1975 nr 21. 72. Problemy praktycznego kształcenia w zakresie studiów leśnych i technologii drewna. Sylwan 1976 R. 120 nr 2. 73. Optymalizacja pozyskiwania i dostaw drewna. Zesz. Probl. Post. Nauk Roln. 1977 z. 190 (współautor). 74. Ważniejsze problemy badawcze w naukach rolniczych i leśnych. Zesz. Probl. Podst. Nauk Roln. 1977 z. 188 (współautor). 75. Integracja leśnictwa z przemysłem drzewnym. Las Pol. 1977 nr 23 (współautor). 76. Lasy a produkcja żywności. Las Pol. 1977 nr 7. 77. Integracja leśnictwa z przemysłem drzewnym. Przem. Drzew. 1977 R. 28 nr 10 (współautor). 78. Nowa metoda żywicowania sosny. Zesz. Nauk SGGW-AR, Leś. 1977 nr 24. 79. Maszyny leśne firmy Steyr. Sylwan 1978 R. 122 nr 8. 80. Światowa produkcja kalafonii i terpentyny w 1977 r. Las Pol. 1979 nr 20. 81. Plantacje leśne jako źródło surowca drzewnego. Stud. Mater. AR Krak. 1980 nr 5. 82. Mała encyklopedia leśna. Warszawa: PWN 1980 (współautor). 83. Kryteria technicznej oceny procesu pozyskiwania drewna. Sylwan 1981 R. 125 nr 3. 84. Tendencje w pozyskiwaniu drewna w krajach skandynawskich. Post. Tech. Leś. 1981 nr 31. 85. Uwagi o stanie naszych lasów i gospodarki leśno-drzewnej oraz o kierunkach potrzebnych przemian. Post. Nauk Rol. 1981 R. 28/33 nr 2. 86. Raport o naprawie budownictwa mieszkalnego. Raport opracowany przez grupę ekspertów pod kierownictwem dra inż. Piotra Witakowskiego. Ośr. Bad. Społ. Solidarność. Zesz. DBS. Warszawa: Inst. Wyd. Zw. Zaw. 1981. 87. Świadectwo autorskie nr 48467 — Wzór użytkowy, Retorta do zwęglania drewna. 1982 (współautor). 88. Soil stabilization in the forest road construction. Ann. WAU. For. 1982. No. 29 (współautor). 89. Rola dróg w gospodarce leśnej. Sylwan 1982 R. 126 nr 5. 90. Świadectwo autorskie nr 48477, 48472, 48162, wzór użytkowy — Retorta do zwęglania drewna. 1982 (współautor). 91. Jakość drewna pochodzącego z drzew żywicowanych w okresie wieloletnim. Post. Tech. Leś. 1983 nr 36. 92. Użytkowanie lasu i kierunki wykorzystania drewna. Post. Tech. Leś. 1983 nr 36. 93. Zagrożenie lasów w Polsce. Nauka Pol. 1983 R. 31 nr 5. 94. Perspectives of wood logging mechanization in Poland. Ann. WAU. For. 1983 No. 30. 95. Wspomnienia z pracy na Ziemiach Odzyskanych (1944—1949). Przem. Drzew. 1984 R. 35 nr 9. 96. Lasy Państwowe w okresie 40-lecia PRL (1944—1984). Warszawa: PWN 1988. 97. Ocena zmian produkcyjnych funkcji lasu w świetle zachodzących zagrożeń ekologicznych. Sylwan 1990 R. 104 nr.

Zbigniew Laurow